

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: **Tereza Gardianová**

Název práce: **Sociální izolace a osamělost vysokoškolských studentek v době pandemie COVID-19**

Autor posudku: **Eva Richter**

Návrh klasifikace práce: **velmi dobře**

Základní charakteristika práce.

Předložená práce se retrospektivně zabývá osamělostí vysokoškolských studentek v době pandemie covid-19 a zkoumá povahu jejich osamělosti, protektivní a rizikové faktory a uplatňované copingové strategie, a to deskriptivně na vzorku kvantitativních dat a především skrze 9 kvalitativních rozhovorů. Na jejich základě autorka také navrhla typologii osamělosti.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Cíl práce je formulován jasně a srozumitelně v druhé části odstavce záměru práce. Paradoxně věta „Hlavním cílem práce je zkoumání subjektivně...“ popisuje prostředky naplnění cílů, které jsou vymezeny později. V tomto smyslu by tedy formulace cíle mohla být jasnější a v rámci tohoto odstavce lépe strukturována. Pominu-li tuto drobnou formulační nejasnost, jsou cíle práce nastaveny adekvátně a závěry práce jim odpovídají.

Přestože je sociologická relevance tématu osamělosti v první části práce poměrně obsírně argumentována, v průběhu práce se poněkud vytrácí a v závěrech práce již není specificky sociologický přínos ke studiu osamělosti zmiňován či explicitně diskutován.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Zvolený postup řešení je adekvátní k formulovaným cílům a rovněž k situaci, v níž autorka svůj vlastní výzkum realizovala (absence předchozích výzkumů či deskriptivních dat).

Autorka jasně a srozumitelně komunikuje i klíčové limity práce, které jsou dány zejména situačně (retrospektivní údaje apod.) a dle mého názoru nesnižují přínos práce.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Práci tvoří přehled literatury s vymezením základních pojmů, shrnutí základních teorií a přístupů a následně popis a výsledky vlastního výzkumného šetření, které na přehledu literatury do značné míry staví. V tomto smyslu jsou části práce propojené. Přehled literatury je obsáhlý, což je samo o sobě kladem práce, z hlediska struktury to nicméně vede k tomu, že některé jeho části nejsou později vůbec využívány a v celku práce tak nejsou zřetelně či vůbec relevantní. Autorka se dále při vytváření vlastní typologie vrací k poznatkům shrnutým v přehledu, činí tak

ale velmi úsporně a pro čtenáře ne vždy přehledně a konkrétně (odkazuje např. „které navazují na literaturu viz kapitola 1.1“).

Struktura kapitoly 1 (zejména úvodní text a podkapitoly 1.1 a 1.2) není úplně čistá – kapitola 1.2 například řeší otázky, které již byly naznačeny a částečně řešeny v předchozí podkapitole a úvodu kapitoly.

Diskuse je spíše shrnutím výsledků a již méně jejich diskusí vzhledem k poznatkům shrnutým v přehledu literatury v první části práce – autorka tak na některých místech činí, celková struktura Diskuse je ale opravdu spíše shrnutím než diskusí.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Autorka obsáhla velké množství zdrojů a do hloubky postihla téma osamělosti na obecné rovině i konkrétně u vysokoškolských studentek (a studentů). Šíře přehledu přesahuje šíři stanovených cílů, což vede k tomu, že některé části přehledu nejsou pro samotné výzkumné šetření relevantní (viz výše komentář ke struktuře).

Některá metodologická rozhodnutí opřená o přehled literatury nejsou dostatečně zdůvodněna (např. popis způsobů měření osamělosti je skutečně jen popisem různých způsobů bez komentáře či diskuse k tomu, proč byla zvolena UCLA škála a jiné metody ne).

V části 3.3 užívá autorka jak „sociální média“, tak „sociální sítě“.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Studentka využívá smíšený design, těžiště nicméně spočívá v kvalitativní části výzkumu a kvantitativní údaje sloužily prakticky jen pro identifikaci potenciálních respondentek. Je to poněkud škoda – kvantitativní data by bylo možné vytěžit více, a to buď pro deskripci vztahů různých charakteristik s pocitem osamělosti (potvrzení některých výsledků ze zahraničí, které jsou popsány v přehledu literatury, dále s nimi ale není tolik pracováno), nebo pro doplnění závěrů z kvalitativního šetření. Z mého pohledu by se ale jednalo spíše už o další rozvinutí tématu a práce je funkčním a přínosným celkem i bez toho.

V části Metodologie (str. 35) autorka uvádí, že „Hlavním cílem standardizovaného dotazníku je zjistit míru osamělosti vysokoškolských studentů...“, což není cíl naplnitelný vzhledem k nereprezentativnosti sebraného vzorku populace studentů. Autorka to v jiné části práce sama naznačuje, na tomto místě se tedy jedná spíše o formulační opomenutí. Podobně v abstraktu práce formulačně kvantifikuje poznatky z kvalitativního šetření („Copingové strategie u vysokoškolských studentek převládají aktivní, problémově orientované.“).

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Hlavní syntézou je návrh typologie osamělosti. Tento záměr oceňuji, samotná typologie by ale zasloužila více prostoru a především lepší a jasnější napojení na přehled literatury – některé její části jsou navrženy v přímé návaznosti na již existující typologie, není to ale explicitně uváděno či odkazováno (viz také výše). Samotná typologie není příliš přehledná, a to ani schematicky na Obrázku č. 1.

Jak již bylo uvedeno výše, Diskuse práce je spíše shrnutím a v tomto smyslu nedochází k úplnému propojení poznatků z přehledu literatury a poznatků z vlastního výzkumného šetření.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Práce naplňuje formální kritéria. Citační norma je vesměs dodržována a aplikována správně. Na některých místech nejsou odkazy na zdroje jasné či chybí (např. na str. 12 „publikace Loneliness od Fromma Reichmana“ – chybí rok publikace; na str. 15 „Existenciální přístup“ – Moustakas, a níže na této straně také „podobně jako popisuje Rogers“, chybí odkazy na zdroje; na str. 61 „Weiss“ chybí odkaz apod.).

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Oceňuji množství nalezených a zpracovaných zdrojů, a to zejména zahraničních. Autorka dala dohromady úctyhodný a obsáhlý přehled, jakkoliv na některých místech jsou zdroje vytěženy jen minimálně.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce je na dobré stylistické úrovni; v malé míře obsahuje gramatické chyby a překlepy. Text je velmi členitý s velkým množstvím podkapitol a podnapsů, což je na některých místech nepřehledné. Graficky nejsou vždy dodrženy styly nadpisů (na str. 53 „Pozitivní copingové strategie“) nebo nejsou nadpisy graficky odlišeny (např. 5.3.4 Neschopnost vypořádat se s osamělostí).

Celkové hodnocení práce

Práci oceňuji v jejím rozsahu i ambicích, její autorku pak v samostatnosti zpracování a péči věnované i fázím výzkumu, které nakonec nebyly v samotné práci tolik vytěženy. To je na druhé straně trochu škoda, podobně jako nedotaženost diskuse a syntézy a sociologické roviny práce, která se v jejím průběhu prakticky vytratila.

Práci proto navrhuji k obhajobě s hodnocením *velmi dobře*.

Otázky a náměty k obhajobě

Jak by autorka dále pracovala s navrženou typologií?

Jakou sociologickou relevanci autorka spatřuje ve svých zjištěních?

Datum: 10. 6. 2022

Podpis: